

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

Utlåtande över E-petition – Rädda klimatet och jungfrukusten, gör som övriga Europa och lägg vindkraften långt ut till havs

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta

att med hänsyn till det inkomna yttrandet avslå att-sats ett och två samt besvara att-sats tre och fyra i E-petitionen.

Ärendebeskrivning

E-petitionen har inkommit och uppnått 50 röster. Yttrande över e-petitionen har inkommit från Enheten övergripande planering, Styrning och stöd.

I E-petitionen föreslås att Gävle kommun ska motsätta sig vindkraft inom 50 km från fastlandet och 30 km från bebodda skärgårdssamhällen utmed Jungfrukusten. Det föreslås även att Gävle kommun ska utreda möjlighet till storskalig etablering längre ut till havs, inleder samarbete med andra kommuner för att driva frågan på regional och nationell nivå och stärker skydd och klassificering av Jungfrukusten som en unik tillgång för Gävleborg utifrån potential för natur, kulturmiljövård, friluftsliv och turism.

All energiproduktion innebär någon form av påverkan på sin närmiljö eller på vårt klimat. Platsen för ny energiproduktion övervägs därför noga och omgärdas av en omfattande tillståndsprocess. För att framgångsrikt klara omställningen till ett samhälle oberoende av fossil energi och stärka industrins konkurrenskraft behöver ny fossilfri energi tillföras till elnätet. Många olika faktorer behöver sammanfalla för att en plats ska anses lämplig för energiproduktion via vindkraft till havs. Det handlar om försvarsintressen, påverkan på naturvärden, djur- och fågelliv, påverkan på omgivande miljöer, närhet till det nationella elstamnätet, riksintresse för yrkesfiske och vattendjupet, för att nämna några faktorer. Det gör att avstånd från kust och skärgård inte är ensam aspekt för om en plats utifrån sina förhållanden kan anses lämplig framför andra områden längre ut till havs.

I Energimyndighetens vägledning för kommuner som tagits fram tillsammans med Naturvårdsverket och SKL, nuvarande Sveriges kommuner och regioner SKR tydliggörs olika parter roller i planerings- och tillståndsprocessens olika delar vid ansökan om att anlägga vindkraft. Kommunen ska bedöma om vindkraftsetableringen utgör en lämplig vatten- och markanvändning, med grund i kommunens översiktsplan. Innan beslut om avstyrkan eller tillstyrkan av en ansökan ges kommunen möjlighet att yttra sig och som part lämna synpunkter på ansökan.

I kommunens gällande översiktsplan med planeringsunderlaget ”Vindkraft i Gävle kommun” som antogs 2017 har två områden i havet pekats ut enligt

riksintresse för vindkraft. Där påpekas även att en sådan verksamhet inte negativt ska påverka andra intressen som sjöfart eller viktiga naturvärden.

Gävle kommun har i sina yttranden över hittills inkomna ansökningar särskilt lyft fram behovet av att värna de tysta områden som identifierats längs kusten och de områden som i kommunens översiktsplan pekats ut som särskilt värdefulla för friluftslivet. Utifrån närheten till Axmar Bruk lyfts även behov av hänsyn till Axmar Bruk som riksintresse för kulturmiljö, kulturresevat och ett besöksmål under utveckling. Gävle kommun har även lyft fram att sökande företag behöver redovisa om bullernivå från vindkraftverk i dessa områden kan utgöra en intressekonflikt och om så är fallet, vilka åtgärder som vidtas för att inte nå en ljudnivå som överstiger 35dBA ekvivalent. Att ta tillvara Jungfrukustens potential för turism och värna dess stora naturvärde, friluftsliv och kulturmiljö är en uppfattning som Majoriteten delar.

Möjligheten att från kommunen avstyrka eller tillstyrka ansökningar till Mark- och miljödomstolen om att anlägga havsbaserad vindkraft inom kommunens havsplaneringsområde bör bedömas från ansökan till ansökan. Det är därför inte önskvärt att generellt besluta om att alltid nyttja det kommunala vetot så att ansökningar inte prövas av Mark- och miljödomstolen, enbart baserat på ett visst avstånd från kusten. Detta då det är många olika faktorer som avgör om en plats är lämplig eller inte för energiproduktion via vindkraft.

Förslag att kommunen ska utreda möjligheten för en storskalig etablering längre ut till havs är inte möjlig att genomföra då det åligger den sökande parten att göra. Kommunen kan och ska inte agera åt enskild genom att särskilt utreda förutsättningar för vindkraft inom avgränsade geografiska områden inom eller utanför kommunen. Majoriteten motsätter sig däremot inte vindkraftsetableringar som ligger 50 km eller längre från kustlinjen, men det är marknadens aktörer som själva bedömer vilka områden de vill ansöka om att etablera vindkraft på. Gävle kommuns havsplaneringsområde sträcker sig ca 2,2 mil ut till territorialgränsen. Kommunen har därför ingen beslutanderätt över användningen av havet 30–50 km eller längre ut från kusten.

Att fortsätta ha en dialog med andra berörda kustkommuner i länet och tillsammans föra dialog med den nationella nivån kommer vara viktigt även framöver i frågan om energiförsörjning och havsbaserad vindkraft. Gävle kommun har tidigare yttrat sig över Havs- och vattenmyndighetens förslag till regeringen om ”Havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet”. Där har Gävle kommun betonat att förslaget tydligare behöver beskriva osäkerheterna i att kunna få ett tillstånd att anlägga vindkraft på de platser som pekats ut som riksintresse där det också finns höga naturvärden i området.

Beslutsunderlag

- E-petition – Rädda klimatet och jungfrukusten, gör som övriga Europa och lägg vindkraften långt ut till havs.
- Yttrande över E-petitionen från enheten övergripande planering, Styrning och stöd.
- Utlåtande över E-petitionen.